

VZGOJNI NAČRT

Predlog

Maj 2009

VSEBINSKO KAZALO

1 UVOD	2
2 VIZIJA.....	2
3 VREDNOTE	3
3.1 URESNIČEVANJE VREDNOT.....	4
4 VZGOJNE DEJAVNOSTI.....	8
4.1 PREVENTIVNE IN PROAKTIVNE DEJAVNOSTI	8
4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE	9
4.3 RESTITUCIJA	10
4.4 MEDIACIJA	12
5 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE.....	12
6 VZGOJNI UKREPI.....	14
7 ADMINISTRATIVNI UKREPI.....	16
8 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI	17
9 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE.....	18

Na podlagi Zakona o osnovni šoli (Ur. list RS št.: 81/06, 102/07) je Svet zavoda OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani na seji dne _____ sprejel Vzgojni načrt.

1 UVOD

Vzgojni načrt je dokument, s katerim želimo učence OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani vzgajati v skladu s splošno civilizacijskimi vrednotami, ki jih bodo usmerjale pri obnašanju, zavzemanju stališč in vrednotenju različnih informacij. V pripravo dokumenta smo skušali zajeti čim večje število ljudi vseh skupin, ki se srečujejo v šoli. Opravljenih je bilo veliko sestankov in delavnic, na katerih smo skupaj oblikovali dokument, za katerega upamo, da ga bo vsakdo s ponosom imenoval »naš Vzgojni načrt«!

Menimo, da je nujno zavedati se pomena življenja v skupnosti, ki izpostavlja human razvoj, v katerem se izraža skrb za okolje in prihodnost. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje in preseganje zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje.

Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju in bi uspešno reševali svoje probleme, sprejemali svoje odločitve in nosili odgovornosti zanje. (Delors)

2 VIZIJA

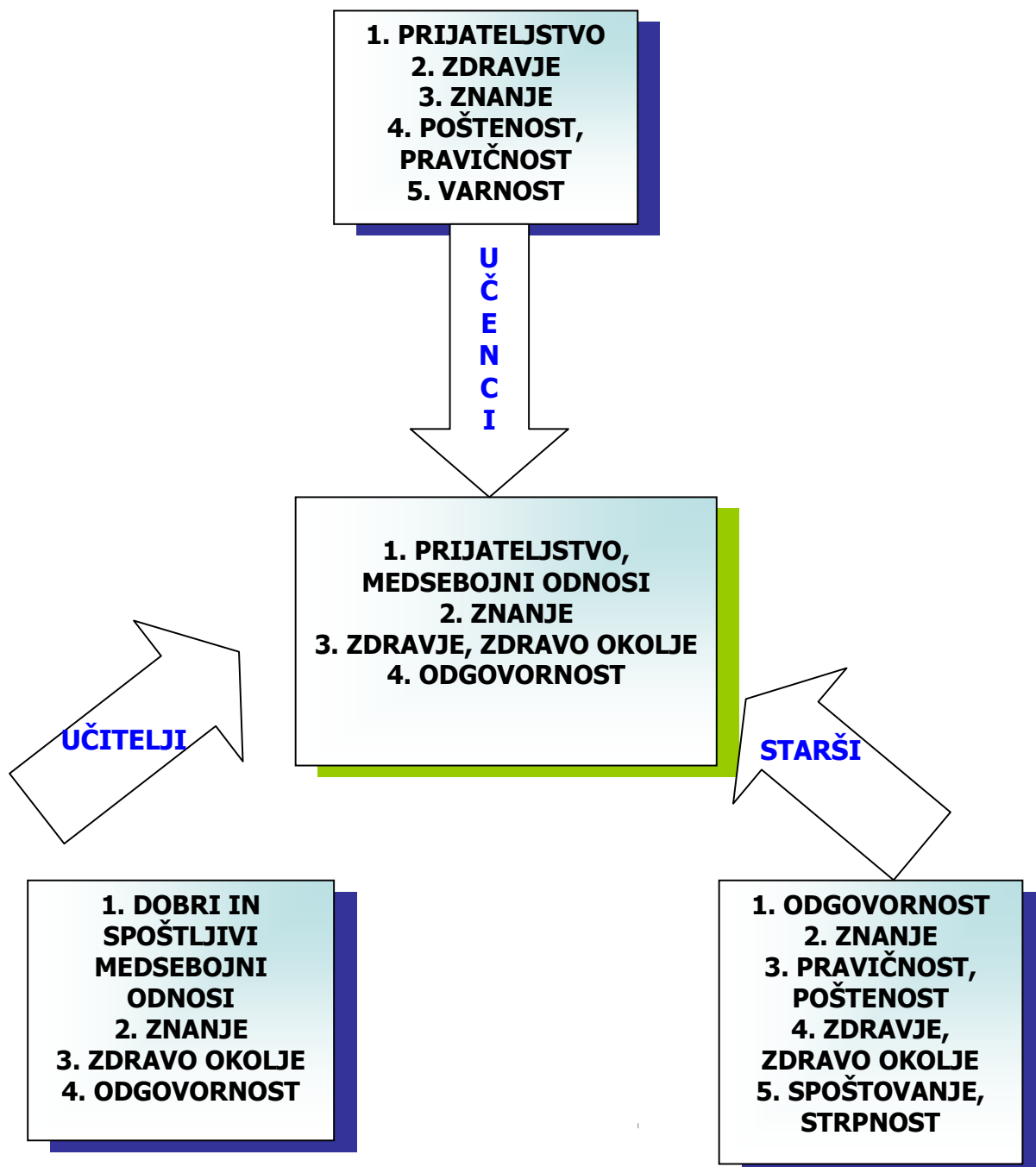
Cilj vzgojnega delovanja OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani je vizija:

**V naši šoli,
Osnovni šoli Janka Modra, Dol pri ljubljani,
se bomo z roko v roki
trudili naše učence pripraviti na deročo reko življenja,
da jim številne brzice, na katere bodo v njej naleteli,
ne bodo predstavljale več
kot le dobrodošel izziv.**

3 VREDNOTE

Podlaga vzgoje za vrednote je medsebojno zaupanje učencev, delavcev šole in staršev, zato smo skupaj izbrali vrednote, ki nas bodo vodile pri oblikovanju vzgojnega načrta, pa tudi predlagali postopke, s katerimi bomo udeleževali izbrane vrednote.

Učenci so vrednote izbirali po posameznih oddelkih, delavci šole po posameznih aktivih, starši pa na delavnicah roditeljskih sestankov.

3.1 URESNIČEVANJE VREDNOT

Pričakovana ravnanja učencev, učiteljev in staršev za uresničevanje dogovorjenih vrednot

Vrednote so smerokazi - z njihovo pomočjo vemo, kam naj »potujemo«. Vrednote nam osmišljajo življenje. Iz njih izvirajo naša prepričanja in stališča, zavzetost in dolgoročni cilji. Zato je izbor vrednot bistveni del vzgojnega načrta. Vsaka vzgoja pa seveda temelji na vrednotah, ki jih spoštujemo vsi – učenci, učitelji in starši.

PRIJATELJSTVO

Učenci	<ul style="list-style-type: none">• Razvijajo strpnost ter prepoznajo in sprejemajo drugačnost ljudi in raznolikost mnenj.• V svojo sredino vključujejo vse, tudi šibke, bolne, drugačne in osamljene.• Nudijo aktivno vrstniško pomoč v obliki prostovoljnega tutorstva in prijateljev svetovalcev na socialnem in učnem področju ter sami aktivno iščejo pomoč vrstnikov in odraslih, ko jo potrebujejo.• Učijo se socialnih veščin, predvsem veščin nenasilne komunikacije in reševanja konfliktov ter si prizadevajo za preprečevanja fizičnega in verbalnega nasilja v šolskem okolju.• Družijo se in se medsebojno spoznavajo ob najrazličnejših priložnostih – delavnicah, interesnih dejavnostih, ob igri, v neformalnih skupinah ipd.
Učitelji	<ul style="list-style-type: none">• Spodbujajo proces vključevanja drugačnosti kot pomembne vrednote v otrokov moralni sistem.• Spodbujajo, omogočajo in sistematično načrtujejo razvijanje socialnih veščin za dobre medosebne odnose in uspešno reševanje problemov.• Nudijo mentorstvo prostovoljnim tutorjem in vrstniškim svetovalcem.• Gojijo pozitivno naravnost in kažejo pozitiven zgled.• Spodbujajo in organizirajo raznolike oblike formalnega in neformalnega druženja učencev, učiteljev in staršev.
Starši	<ul style="list-style-type: none">• Spodbujajo otroke k upoštevanju in cenjenju raznolikosti ter jim omogočajo stik z drugačnimi mnenji in drugačnimi vrstniki.• Spodbujajo vrstniško pomoč med učenci izven šolskega okolja v obliki medsebojnega obiskovanja, druženja, pomoči ob boleznih ipd.• Z lastnim zgledom otroke učijo dobrih medosebnih odnosov in uspešnega reševanja problemov.• Z zgledom in pogovorom z učenci v domačem okolju sodelujejo in nudijo podporo v procesu učenja socialnih veščin.• Sodelujejo pri organizaciji in izvedbi družabnih dogodkov in neformalnih oblik druženja staršev, učencev in učiteljev.

ZNANJE

Učenci	<ul style="list-style-type: none">• Uporabljajo učinkovite metode, tehnike in strategije učenja, učinkovito načrtujejo domače delo, redno izpolnjujejo šolske obveznosti ter dosegajo zastavljene cilje.• Ob učnih težavah aktivno iščejo pomoč pri učiteljih, vrstnikih in starših.• Obiskujejo različne dopolnilne, dodatne ali interesne dejavnosti, ki jih ponuja šola.• Učijo se na ustvarjalen način in znanje pridobivajo po različnih poteh na raznolike načine ter iz različnih virov.
Učitelji	<ul style="list-style-type: none">• Načrtovano in sistematično izvajajo poučevanje strategij, metod in tehnik učenja učencev od prve do tretje triade po načelu strukturiranega – polstrukturiranega – nestrukturiranega modela poučevanja učenja.• Uvajajo nove metode in tehnike poučevanja ob stalnem strokovnem izpopolnjevanju ter ozaveščanju in refleksiji lastnega načina poučevanja.• Prizadevajo si za osmišljanje učenja tako, da je znanje, ki ga podajajo, čim bolj praktično in življenjsko naravnano, povezano s posameznikovimi vsakdanjimi situacijami.• Spodbujajo razvoj kritičnega mišljenja tako med poukom kot s pomočjo interesnih dejavnosti (npr. debatni krožek).• Spodbujajo in učence navajajo na neformalne oblike učenja in iskanje znanja ter na učenje po različnih, ne le po ozko strukturiranih ter vnaprej predpisanih poteh.• Z načinom poučevanja spodbujajo raziskovalnega duha ter uvajajo različne oblike motivacije v šolski prostor.
Starši	<ul style="list-style-type: none">• Otroku nudijo podporo in usmerjanje pri razvijanju delovnih navad.• Sodelujejo s šolo pri otrokovem razvijanju učnih spretnosti.• Redno spremljajo otrokovo delo in napredek.• Otroku omogočajo izobraževanje v širšem družbenem kontekstu (gledališče, muzeji, knjižnice, glasbene prireditve, otroški festivali, ipd.).• Otroka vzgajajo za kritično in učinkovito uporabo medijev.

TELESNO IN DUŠEVNO ZDRAVJE

Učenci	<ul style="list-style-type: none">• Prehranjujejo se zdravo in imajo do hrane spoštljiv odnos.• Skrbijo za redno telesno aktivnost in gibanje na svežem zraku.• Skrbijo za osebni higieno in zdravje svojih zob.• Izogibajo se tveganim oblikam vedenja, še posebno uporabi tobaka, alkohola in ostalih psihoaktivnih snovi.
Učitelji	<ul style="list-style-type: none">• Učence spodbujajo k zdravemu prehranjevanju in boljšemu odnosu do hrane tako, da jih informirajo in poučujejo o zdravi prehrani na učenecem privlačen in zanimiv način ter jih dejavno vključujejo v načrtovanje šolske prehrane.• Skrbijo za nabavo kvalitetnih, ekološko pridelanih živil.• Redno telesno aktivnost spodbujajo z uvajanjem le-te v redni učni proces (npr. minuta za zdravje, rekreativni odmor ...), s ponudbo raznolikih interesnih dejavnosti na področju športa in rekreacije ter z lastnim zgledom telesne dejavnosti in dobre telesne pripravljenosti.• Pripravljajo in izvajajo delavnice o zdravem življenjskem slogu in soočanju s stresom.• Skrbijo za dobro klimo v razredu, ki pripomore k boljšemu počutju in zmanjšanju stresa pri učencih.• Pri učencih razvijajo zavedanje, da so poleg fizičnega zdravja izrednega pomena tudi duševno, socialno in okoljsko zdravje.

Starši	<ul style="list-style-type: none"> • Skrbijo za dobro duševno zdravje svojih otrok. • Sebe in otroke varujejo pred stresnimi situacijami. • Zagotavljajo in razvijajo zdrave medosebne odnose v družini ter ustvarjajo pozitivno družinsko klimo, v kateri se otrok počuti varno in sprejeto. • S svojim načinom življenja in odnosom do otrok pri otrocih spodbujajo veselje do življenja. • Z lastnim zgledom spodbujajo zdravo prehranjevanje in redno telesno aktivnost pri otrocih. • Z lastnim zgledom in informiranjem preprečujejo tvegane oblike vedenja pri otrocih, predvsem na področju kajenja in uživanja alkohola. • Spodbujajo k aktivnemu preživljanju prostega časa in omejevanju uporabe digitalnih medijev. • Aktivno se vključujejo v načrtovanje ter izvedbo projektov in dejavnosti, ki v šolskem okolju promovirajo skrb za zdravje in zdrav življenjski slog (npr. sodelovanje pri projektu Zdrava šola). • Skrbijo za varnost otrok tako doma kot na poti v šolo.
---------------	--

ZDRAVO OKOLJE

Učenci	<ul style="list-style-type: none"> • Skrbijo za zmanjšanje količine ter pravilno razvrščanje smeti in odpadkov. • Varčujejo z energetskimi viri. • Skrbijo za čistočo šolskih prostorov in šolske okolice. • Sodelujejo v šolskih in krajevnih ekoloških akcijah.
Učitelji	<ul style="list-style-type: none"> • Informirajo in ozaveščajo o problematiki in načinih ohranjanja zdravega okolja. • Spodbujajo k zmanjšanju količine odpadkov ter razvrščajo smeti in odpadke v razredu. • Spodbujajo in načrtujejo delo, ki pripomore k čistoči šolskih prostorov in šolske okolice. • Organizirajo ter se skupaj z učenci in starši udeležujejo šolskih in krajevnih ekoloških akcij. • Spodbujajo okolju prijazne športne aktivnosti, ki ohranjajo naravne danosti in ne onesnažujejo okolja.
Starši	<ul style="list-style-type: none"> • Nudijo zgled za ustrezno ravnanje z odpadki, predvsem na področju zmanjšanja količine in razvrščanja odpadkov. • V domačem okolju dnevno varčujejo z energetskimi viri in k temu spodbujajo otroke. • Skrbijo za čistočo doma in v skrb zanjo vključujejo otroke. • Sodelujejo v šolskih in krajevnih ekoloških akcijah. • Kjer je mogoče, doma gojijo ekološko pridelano sadje in zelenjavo ter v proces pridelave aktivno vključujejo otroke.

ODGOVORNOST

Učenci	<ul style="list-style-type: none">• Sprejemajo odločitve, si zastavljajo cilje, vztrajajo pri izpeljavi in dokončanju nalog ter se ob koncu soočajo s (pozitivnimi ali negativnimi) posledicami svojih odločitev.• Prevezemajo odgovornost za svoje učne obveznosti in njihovo redno izpolnjevanje.
Učitelji	<ul style="list-style-type: none">• Spodbujajo in razvijajo odgovornost pri učencih v skladu z njihovimi zmožnostmi in razvojno stopnjo.• Učence vsakodnevno vključujejo v procese odločanja na ravni razredne in šolske skupnosti.• Nudijo pomoč, spodbudo in usmerjajo učence pri njihovem sprejemanju ustreznih odločitev, vztrajanju pri dokončanju naloge ter soočanju s posledicami svojih dejanj.• Krepijo občutek kompetentnosti in samopodobe pri učencih, saj sta to dva izmed najpomembnejših motivacijskih dejavnikov v procesu prevzemanja odgovornosti.• Načrtno uvajajo in sledijo procesu, ki vodi do posameznikovega odgovornega ravnanja in vključuje predvsem jasne meje, strukturirano delo, ustrezno komunikacijo, možnost izbire ter pomoč pri odločanju in soočanju s posledicami.• Nudijo pomoč in sodelujejo s starši pri skupnem iskanju poti za razvoj odgovornosti pri učencih.• Prevezemajo profesionalno odgovornost za svoje delo, ki vključuje sposobnost kritične presoje, sodelovanja, oblikovanja novega znanja in etiko dela.• Prevezemajo odgovornost za svoj osebni razvoj.
Starši	<ul style="list-style-type: none">• Spodbujajo in razvijajo odgovornost pri otrocih v skladu z njihovimi zmožnostmi in razvojno stopnjo.• Otroke vsakodnevno vključujejo v procese odločanja v družinski skupnosti.• Nudijo pomoč, spodbudo in usmerjajo otroke pri njihovem sprejemanju ustreznih odločitev, vztrajanju pri dokončanju naloge ter soočanju s posledicami svojih dejanj.• Redno sodelujejo s šolo in skupaj z učitelji iščejo individualne poti za razvoj odgovornega vedenja pri vsakem posameznem otroku tako v šolskem kot domačem okolju.

4 VZGOJNE DEJAVNOSTI

4.1 PREVENTIVNE IN PROAKTIVNE DEJAVNOSTI

Preventivne in proaktivne dejavnosti združujemo v konceptu zdravja, ki ga pojmuje v naši šoli celostno in zato enakovredno skrb namenjamo telesnemu, duševnemu, socialnemu in okoljskemu zdravju. V okviru celostnega pojmovanja bomo zajeli celotno šolo (učence, učitelje, starše), vsebine bomo spirhalno načrtovali od 1. do 9. razreda, jih medpredmetno povezovali in vključevali v učni načrt.

Šola si v okviru promocije zdravja zastavlja naslednje dolgoročne cilje:

- poskrbeti za zdravo okolje (stavbe, igralne površine, pripomočki, varnostni ukrepi, šolska prehrana);
- spodbujati zdrav način življenja pri učencih, delavcih šole in starših;
- poskrbeti za dobre medosebne odnose (učitelji – učenci, učitelji – učitelji, učitelji – starši);
- krepiti samospoštovanje in pozitivno samopodobo ter opremiti učence z znanjem in veščinami, ki jim omogočajo zdravje v najširšem pomenu besede;
- zagotavljati učno in socialno okolje, v katerem odrasli skrbimo za enotnost in doslednost v vzgojnem ravnanju, za jasna pričakovanja ter za pozitivno naravnost v odnosih in reševanju problemov;
- spodbujati odgovornost posameznika, družine in skupnosti do zdravja;
- pripraviti načrt vsebin, ki se spirhalno razvijajo od 1. do 9. razreda ter vključujejo v učni načrt in skriti kurikulum;
- aktivno vključevati učence in starše v oblikovanje idej in pobud za nove iniciative, v načrtovanje, izvajanje in evalviranje programov, v iskanje raznovrstnih podpor in reševanje problemov;
- odpreti šolo navzven in intenzivneje sodelovati s starši, lokalno skupnostjo, specializiranimi službami, nevladnimi organizacijami ter zdravstveno službo.

Kratkoročni cilji na področju zdravja in s tem povezane preventivne in proaktivne dejavnosti:

- prehrana (izboljšanje kakovosti šolske prehrane in vključevanje učencev v načrtovanje jedilnikov, vzgoja za boljše prehranjevalne navade, kultura uživanja hrane, šolski zajtrk, zagotavljanje dodatne tekočine ...);
- telesna dejavnost (aktivni odmor, minuta za zdravje, pohodništvo, športne interesne dejavnosti, tabori ...);
- prometna varnost (vzgoja za varno kolesarjenje, zagotavljanje varne poti v šolo, osebna varnost, preprečevanje nezgod ...);
- duševno in socialno zdravje (samopodoba, obvladovanje stresa, zdrava komunikacija, reševanje konfliktov, učenje socialnih veščin, učenje strategij in tehnik učenja, samoregulacija, preprečevanje nasilja med otroki ...);
- spolna vzgoja (odnosi med spoloma, reproduktivno zdravje, aids, spolno prenosljive bolezni ...);
- odvisnosti (kajenje, uživanje alkohola in drugih prepovedanih drog);
- zobozdravstvena preventiva (redni pregledi, tekmovanje za zdrave zobe, vpliv na navade, informiranje o ustrezni higieni ...);
- okoljska vzgoja (skrb za neposredno okolje šole in življenjske razmere v šoli na mikro ravni - npr. skrb za čistočo šolskih prostorov in šolske okolice ter skrb za ekološko osveščenost in varovanje okolja na makro ravni - npr. zbiranje odpadnega materiala, raziskovalne naloge na temo varovanja okolja, skrb za zmanjšanje količine ter pravilno razvrščanje odpadkov ...).

Ker imajo pri razvoju samopodobe učencev in odgovornosti do zdravja pomembno vlogo učitelji oz. in njihova lastna samopodoba ter odnos do zdravja, bomo zaposleni v šoli skrbeli za svojo osebno rast in kakovost svojega življenja.

4.2 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti)
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se bomo dogovarjali s starši sprotno za vsak primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki zadeva:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki in
- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se dogovorijo učitelji na oddelčni konferenci. O dogovoru razrednik obvesti starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali obravnavo psihosocialne pomoči v zunanjih ustanovah.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev so:

- oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja,
- učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače šolsko delo,
- spremljajo svoje delo in uspešnost,
- razmišljajo, presojujejo in vrednotijo svoje vedenje in ravnanje drugih,
- prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje,
- znajo se vživeti v ravnanje drugih,
- razumejo razloge za neprimerno vedenje,
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte,
- znajo ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, frustracije, apatičnost ...,
- razvijejo pozitivno samopodobo,
- dosegajo cilje, ki jih zastavi šola ipd.

4.3 RESTITUCIJA

Ob neustreznem vedenju ima učenec možnost, da izbere restitucijo kot obliko vzgojnega ukrepanja. Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije

- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo.
- Zahteva odločitve in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Oškodovanec obliko poravnave sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.
- Spodbuja pozitivno vedenje, ne obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen, ter poudarja vrednote.
- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Ukrepi v postopku restitucije

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno škodo na:

- socialnem področju in medsebojnih odnosih,
- področju znanja,
- področju dobrin, lastnine.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Postopki:

1. Strokovni delavec učenca seznaniti oz. mu pomaga ozavešati se s posledicami svojega ravnanja.
2. Učenec poišče načine, s katerimi bo svojo napako – škodo popravil.
3. Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije.
4. Navodila strokovnih delavcev v postopku restitucije so za učenca obvezujoča.
5. Postopek je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.
6. Z opravičilom in povrnitvijo v prvotno stanje se škoda izniči (se ne dodeljuje drugih ukrepov).

Predlagani restitutivni ukrepi s strani učencev, strokovnih delavcev, staršev

<p>SOCIALNO PODROČJE IN MEDSEBOJNI ODNOSI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Učenec dogodek podrobno opiše in zapiše svoje občutke. • O dogodku se pogovor z učiteljem, skupino, svetovalno službo, starši. • Opraviči se. • Učenec mora skrbeti za mlajšega učenca. • Napiše načrt za popravo škode. • Izdela in predstavi plakat ali govorno vajo o nenasilju, bontonu ... • Bere ustrezno literature (zgodb o nenasilju ...). • V razredih mlajših učencev izpelje vsaj tri prosocialne aktivnosti. • Nauči se postopkov reševanja problemov – šest korakov. • Pregleda šolska in razredna pravila. • Dežura skupaj z učiteljem. • Vključuje se v socialne igre. • Dodelijo se mu naloge (pomoč hišniku, v jedilnici, skrb za učilnico ...). • Navaja se spoštovati osebni prostor.
<p>PODROČJE ZNAJJA</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogovor, sprotno obveščanje staršev. • Opravljanje dela po pouku, podpis v zvezek, dodatno delo v šoli po presoji učitelja. • Ukinitvev ugodnosti (odvzem statusa, ukinitvev ugodnosti doma). • Ozavestiti koristnost, namen in smisel domačih nalog. • Obvezen dopolnilni pouk. • Načrtovanje, spremljanje in nadzor staršev doma. • Načrt organiziranega dela in učenja (strategije učenja). • Nadomestiti neopravičene izostanke po pouku, nadoknaditi zamujeno. • Pomoč svetovalne službe.
<p>PODROČJE DOBRIN, LASTNINE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obvestilo staršem. • Pogovor z otrokom o stroških družinskega proračuna. • Prostovoljno delo po pouku – čiščenje, pospravljanje jedilnice, pomoč čistilkam in hišniku, opravljanje javnih del, dodatno delo doma. • Preventiva: vsi ne živijo v izobilju – lakota – ogled filmov, pričevanja, prebiranje literature. • Ogled filmov, pogovor o zdravem prehranjevanju. • Pomoč dežurnemu učitelju pri obrokih prehrane, dodatno opravljanje rediteljskih dolžnosti. • Povrnitev škode v materialni ali denarni obliki tudi iz žepnine. • Opravljanje del, popravilo, sodelovanje pri popravilu, v času po pouku, doma. • Ozaveščanje otroka o posledicah takšnega ravnanja.

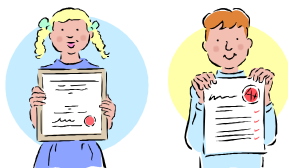
Izvajanje vzgojnih ukrepov bo potekalo v skladu z nadaljevanjem in/ali stopnjevanjem motečega vedenja. Glede na to se bodo izbirale intervencije iz preventive, restitucije in vzgojnih ukrepov. O zaporedju se odloča učitelj sam, skupaj s timom, učiteljskim zborom, glede na stopnjo motečega vedenja.

4.4 MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika ali mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, katere so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. Vsi udeleženci prevzamejo odgovornost za rešitev nastalega problema. Proces mediacije vodi usposobljena oseba, ki ne posega v samo reševanje problema, temveč nudi potrebno pomoč.

5 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši.

POHVALE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole,
- oddelek, ki naredi največji napredek pri testiranju za športno vzgojni karton (za dobo enega leta).

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

PRIZNANJA

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole ali razrednik za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu, na področju ustvarjalnosti, znanja, umetnosti in medsebojnih odnosov,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu,
- za naj športnika in naj športnico šole.

NAGRADE

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ali razrednik ob posebnih priložnostih na slavnosten način.

PLAKETA Janka Modra

Ob izjemnih večletnih dosežkih na več področjih (tekmovanja v znanju, dosežki na športnem področju, kulturnem področju, medsebojnih odnosih ...) podeljuje OŠ Janka Modra, Dol pri Ljubljani, enkrat v času šolanja bronasto, srebrno ali zlato plaketo Janka Modra. Podrobnejši kriteriji so zapisani v internem Pravilniku šole. Zlato plaketo se podeli v 9. razredu na zaključni prireditvi.

Sprejem pri županu občine ob koncu šolskega leta za najboljše učence.

O podelitvi priznanj po predlogih odloči učiteljski zbor.

6 VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev šolskega reda in šolskih pravil. So strokovne odločitve, da se ukrep izvede. Odločitev je lahko individualna (učitelj) ali skupinska (učiteljski zbor).

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi/postopki so usmerjeni pedagoški strokovni postopki, ki se uporabijo pri ponavljajočih, pogostejših in obsežnejših kršitvah. Uporabljajo se v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben.

Vzgojni ukrepi posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Pri izbiri vzgojnih ukrepov upoštevamo razvojne in osebne značilnosti učencev.

Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva učečega učitelja,
- sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj),
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju,
- obveza učenca o določenem ravnanju.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo kot:

- zaznamki v mapi vzgojnih ukrepov oddelka,
- zapisi določenih služb oz. organov ali pa
- zapisniški sklepi učiteljske konference.

Vzgojni ukrepi so:

UKINITEV NEKATERIH PRAVIC UČENCU, ki so povezane s kršitvami šolskih pravil, s pridobljenimi statusi in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem.

POVEČAN NADZOR nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku, ko učenec čaka na drugo dejavnost po urniku. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda in bi lahko med čakanjem izpeljal neprimerno dejanje ali povzročil škodo ali ima prepoved približevanja določenemu učencu, seveda v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih.

ZADRŽANJE NA RAZGOVORU PO POUKU – v zvezi z reševanjem problemov, ki jih učenec povzroča med poukom, lahko učitelj zadrži učenca na razgovoru po pouku, s predhodnim soglasjem staršev.

DODATNO SPREMSTVO ali pa se za takega učenca organizira nadomestni **vzgojno-izobraževalni proces v šoli**.

V primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko ogrožajo svojo varnost in varnost drugih, poskrbi za posebno spremstvo strokovnega delavca. V primerih, ko to ni možno, pa poskrbi za nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli.

ODSTRANITEV UČENCA OD POUKA je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve učenca od pouka mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.

ZAČASEN ODVZEM NAPRAV ALI PREDMETOV, s katerimi učenec ogroža varnost ali onemogoča nemoteno izvedbo pouka. O takem odvzemu strokovni delavec, ki je predmet odvzel, še isti dan obvesti starše učenca, ki odvzeti predmet v šoli tudi prevzamejo.

POGOSTEJŠI PRIHODI STARŠEV v šolo ter razgovor z učencem in strokovnim delavcem o dogajanju in doživljanju v šoli.

Učencu in njegovim staršem še isti dan pojasnimo razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepa ter načine, s katerimi bomo preverili, ali je ukrep učinkoval.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, ko je mogoče, praviloma še isti dan. Vzgojni ukrep je za učenca in njegove starše obvezujoč in se mu morajo podrediti.

**V primeru težav učenca pri določenem predmetu oz. učitelju
tudi starši upoštevajo načelo postopnosti:**

1. Reševanje problema z **učiteljem**; pogovor in dogovor.
2. Sodelovanje **razrednika** pri obravnavi problema; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se stanje ni izboljšalo.
3. Sodelovanje **svetovalne službe**; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika stanje ni izboljšalo.
4. Sodelovanje vodstva šole; če se težave ponavljajo oz. stopnjujejo in se tudi ob sodelovanju razrednika in svetovalne službe stanje ni izboljšalo.

7 ADMINISTRATIVNI UKREPI

Administrativne sankcije so vzgojni ukrepi, predpisani s Pravilnikom o vzgojnih opominih v OŠ. Praviloma naj bi administrativni vzgojni ukrep kot zadnji sledil neučinkovitim predhodnim vzgojnimi ukrepom in delovanju šole, kot jih določa Vzgojni načrt.

Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih individualiziranih proaktivnih, svetovalnih in drugih vzgojnih dejavnosti ter s sodelovanjem zunanjih institucij (svetovalni centri, centri za socialno delo, dispanzerji za psihohigieno itd.). V skrajnem primeru je posledica vzgojnih opominov premestitev učenca v drugi oddelek ali šolo, v nekaterih primerih tudi brez soglasja staršev. Odločitev o tem mora biti podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij.

PREŠOLANJE UČENCA NA DRUGO ŠOLO BREZ SOGLASJA STARŠEV

Šola lahko prešola učenca na drugo šolo iz vzgojnih razlogov:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih,
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi:

- mnenje centra za socialno delo,
- soglasje šole, v katero bo učenec prešolan,
- glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Vzgojni opomini so :

- opomin razrednika,
- opomin oddelčnega učiteljskega zbora – možna premestitev v drug oddelek,
- opomin ravnatelja,
- opomin učiteljskega zbora – možna premestitev v drugo šolo.

INDIVIDUALIZIRAN VZGOJNI NAČRT

Individualiziran vzgojni načrt opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo šola izvajala. Pri pripravi individualiziranega vzgojnega načrta sodelujejo tudi starši učenca.

Vsebuje naj:

- jasen opis problema,
- jasno navedbo ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- strinjanje učenca, staršev in delavcev šole o nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljave izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oziroma neuresničevanja dogovorjenega.

8 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr. restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov:

- ki jih imajo njihovi otroci ali skupina otrok,
- kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šole – kodeks ravnanja.

V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

Zato bomo poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, pogovorne ure) spodbujali:

- medsebojno komunikacijo staršev,
- se skupaj z njimi odločali o prioritetnih nalogah,
- jih sproti obveščali o osebnem razvoju pa tudi kritičnih stvareh, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, ko otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole. V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki vključujejo njihovega otroka:

- ustno,
- po telefonu ali
- pisno.

Po telefonu, kot nujno obvestilo, bomo starše obvestili o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

Druge oblike sodelovanja:

- predavanja,
- šola za starše,
- zbiralne akcije,
- šolske prireditve,
- skrb za čisto okolje,
- raziskovalne naloge,
- šolski projekti (zdrava šola, socialne spretnosti ...).

9 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Vzgojni načrt Osnovne šole Janka Modra, Dol pri Ljubljani je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZOŠ.

Naloge se bodo med letom tudi dopolnjevale s sklepi strokovnih organov šole, okrožnicami in navodili Ministrstva in Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije ter s sklepi ustanovitelja.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET ŠOLE:** Sprejme **vzgojni načrt** in poročilo.
- **UČITELJSKI ZBOR:** Opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.
- **RAZREDNIKI:** Odgovorni so za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.
- **STARŠI:** Sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime.
- **RAVNATELJ:** Uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Predsednik sveta zavoda
Rok Kosem